

Sammanfattning: före och efter uppbrottet decemberöverenskommelsen

Novus har för den här mätningen intervjuat 4003 personer per telefon under tiden 28 september – 25 oktober 2015. Andelen osäkra väljare är 8,4 procent.

Novus genomför 1000 intervjuer för väljarbarometern varje vecka, fördelarna med detta är flera. Vi väjer att normalt ha en fyraveckors fältperiod under mellanvalsperioder vilket innebär att Novus väljarbarometer då är på 4000 intervjuer varje månad.

Den längre fältperioden är generellt sett bra då den jämnar ut ev. korta effekter i opinionen vid t.ex. en skandal som kan klinga av. Nyhetsmässigt kanske inte lika spännande då tillfälliga reaktioner i opinionen inte syns i väljarbarometern, men det är enligt vår uppfattning ett bättre sätt att stabilt mäta trender i väljarbarometern.

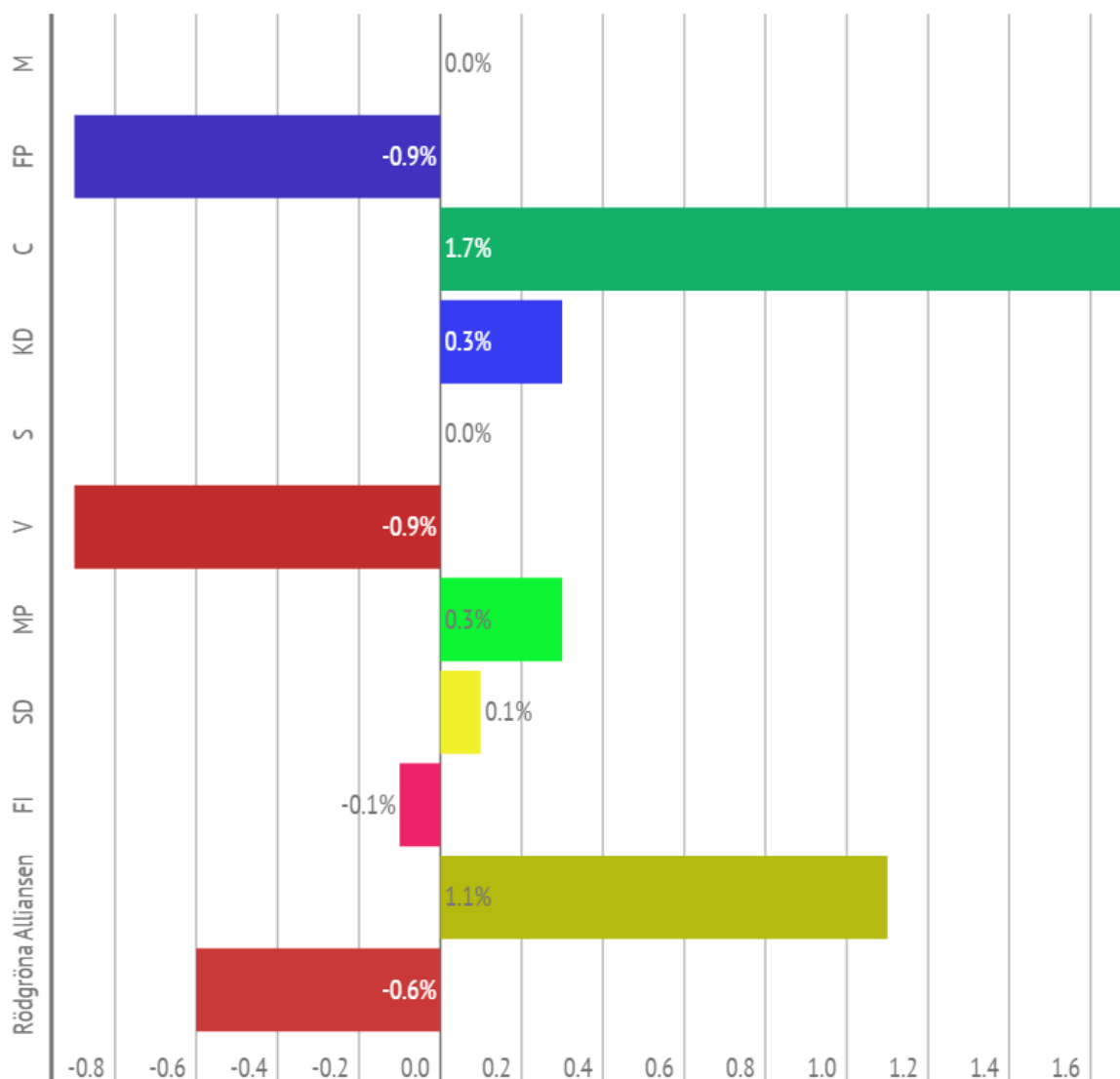
Novus har därför valt att satsa extra mycket på att på att göra väljarbarometern mer pålitlig. Längre fältperiod och fler intervjuer är en del av detta.

På grund av detta kan vi också göra nedslag när det händer något speciellt. Som nu när allianspartierna valde att riva upp Decemberöverenskommelsen.

Som en specialanalys i samband med Novus TV4 väljarbarometer har vi här delat upp väljarbarometern i tre delar, en för alla fyra veckor under fältperioden, en för de två veckorna innan beslutet och en för de två veckorna efter, och där varje väljarbarometer innehåller minst 2000 intervjuer.

	Uppdelat veckor		Diff före/ efter riva upp DÖ	VB okt 2015	VB sep 2015	Diff sept okt
	Före riva DÖ 40+41	Efter riva DÖ 41+42				
Antal intervjuer	2000	2003		4003		
Moderaterna	22.4%	22.4%	0.0%	22.4%	23.1%	-0.7%
Folkpartiet	5.2%	4.3%	-0.9%	4.8%	4.9%	-0.1%
Centerpartiet	6.1%	7.8%	1.7%	6.9%	6.0%	0.9%
Kristdemokraterna	3.7%	4.0%	0.3%	3.9%	3.2%	0.7%
Socialdemokraterna	26.0%	26.0%	0.0%	26.0%	26.5%	-0.5%
Vänsterpartiet	7.1%	6.2%	-0.9%	6.6%	6.7%	-0.1%
Miljöpartiet	6.4%	6.7%	0.3%	6.6%	5.9%	0.7%
Sverigedemokrater	19.4%	19.5%	0.1%	19.4%	20.8%	-1.4%
Feministiskt initiativ	2.0%	1.9%	-0.1%	2.1%	2.1%	0.0%
Annat parti	1.7%	1.2%	-0.5%	1.3%	0.8%	0.5%
Alliansen	37.4%	38.5%	1.1%	38.0%	37.2%	0.8%
Rödgröna	39.5%	38.9%	-0.6%	39.2%	39.1%	0.1%

Skillnaden i opinionen före och efter beslutet att riva upp decemberöverenskommelsen

Alliansen går framåt veckorna efter beslutet att riva upp DÖ, samtidigt som de rödgröna backar. Efter att DÖ skapades kunde vi notera inte bara en ökning för SD utan också ett allt tydligare skifte i balans från att stå mellan rödgröna och Alliansen till att snarare stå mellan rödgröna och Sverigedemokraterna. Bl.a. ansågs SD vara det tydligaste oppositionspartiet. Ökningen för SD är inte bara att härleda till att Alliansen och regeringen slöt Decemberöverenskommelsen, men det har bidragit. Det ökande missnöjet och oron är den starkaste anledningen. Något som tar sig uttryck i invandringsfrågan, men det är många frågor som ligger bakom. Kort sammanfattat kan man säga att allt fler anser att landet är på väg åt fel håll och att de övriga partierna inte anses ta itu med de problem som de anser vara helt centrala för att vända trenden.

Decemberöverenskommelsen innebar sannolikt att Alliansen inte ansågs vara relevanta. Alliansen upplevdes ha abdikerat som opposition. Även om många utspel kom så förflyttades främst väljare runt inom Alliansen, men de som inte redan sympatiserade med dem hade svårt att ta det som sades på allvar.

Samtidigt minskade stödet för de rödgröna och allt fler väljare gick från regeringspartierna till SD.

Denna undersökning stödjer en del av dessa teser. Bl.a. att Alliansen ökade efter beslutet att riva upp DÖ tyder på att nu finns det en öppning att se flera oppositionspartier inte bara SD. De rödgröna och Alliansen är nästan lika stora i undersökningen efter beslutet.

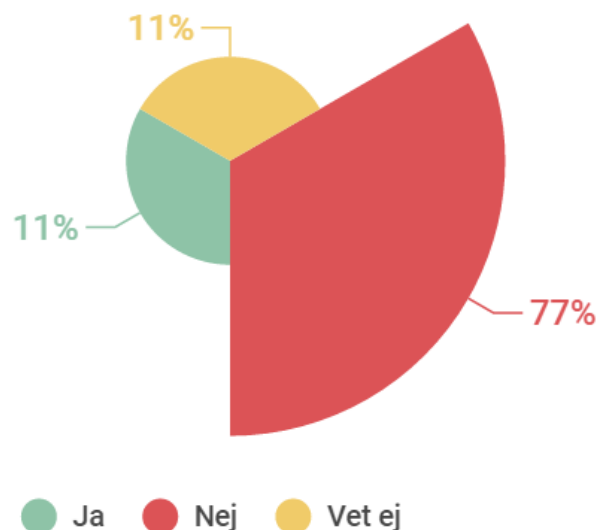
Det vi troligtvis har nu är en tydligare tredelad balans, rödgröna, Alliansen och SD. Det skifte i balansen vi kunde notera efter DÖ ser m.a.o. ut att vända tillbaka lite.

Däremot skall man inte glömma att läget troligtvis uppfattas som allvarligare nu än på länge. I juni kunde vi presentera att sex av tio svenskar tycker att samhället utvecklas åt fel håll. Anledningen då var inte flyktingkrisen så mycket som att de flesta offentliga inrättningar i varierande grad ansågs fungera dåligt, tex skolan och sjukvården. Samtidigt saknades pengar att lösa problemen. Lägg på det den nuvarande flyktingkatastrofen som ju innebär en ökad kostnad, oavsett hur man räknar på lång sikt så är den en ekonomisk och praktiskt ansträngning som allt fler ser.

Flyktingsituationen kan på ett sätt tolkas som en naturkatastrof, men det är en situation som verkar kunna pågå länge.

77 % anser inte att politikerna för tillräckligt för att hantera flyktingsituationen (Novus/TV4 oktober)

Tror du att politikerna gör tillräckligt för att hantera den flyktingsituation vi nu ser i Sverige?

Samtidigt anser 80 % att det är regeringens huvudansvar för att hantera situationen.

Det är troligt att andelen som anser att problemen växer ökar ytterligare om det är fortsatt så att man inte tycker att politikerna gör tillräckligt. Detta är något som också till viss del syns i förändringen av väljaropinionen då stödet för regeringen idag är på lägre nivåer än valresultatet.

Om inte politikerna lyckas vända synen på deras handlingskraft kan det påverka tilltron till samhället ännu mer. Det finns en risk att misstron fortsätter att växa, vilket ökar rörligheten i opinionen, vinnare blir primärt partier som rider på detta missnöje. Den stora oron med det är att man rösta mot, inte för något. Förutom en instabilare väljarkår innebär det också risk för en negativ spiral om man försöker få väljare genom missnöje, inte med lösningar. En sådan retorik ökar missnöjet ytterligare bland väljarna osv.

Kommer man till makten på att identifiera problem och sedan inte kan lösa dem så har man en mycket problematisk situation.

Samtidigt vet vi att väljare egentligen är pragmatiska de förväntar sig att politikerna skall lösa problem inte peka på sina politiska motståndares misstag. Men det förutsätter att man kan beskriva Sverige korrekt, sätta problemen i perspektiv och visa på handlingskraft. Media har en viktig roll här också, väljarna ser världen genom medias ögon. Vi kan idag notera att perspektiven saknas hos väljarna, och varje problem förstoras upp och verkar komma som en överraskning, det är det nyhetsmässigt mest intressanta sättet. Men om allt kommer som en överraskning så ger även det bilden av en utveckling som är utom all kontroll där de i ledande befattning snarare agerar reaktivt än proaktivt. Något som skapar än mer oro bland väljarna.

Det gäller att hitta en balansgång, varken förstora upp eller förminska problemen. Jag tror en lösning är att sätta saker i ett korrekt sammanhang och försöka ge perspektiv så långt det går.

Utmaningen är framförallt att beskriva världen och problemen som de verkligen är.

Nu kan vi konstatera att så verkligen inte är fallet. Missuppfattningarna kring världen, Sverige och problemen vårt samhälle har är enorma pga. den stora bristen på perspektiv. Detta är grunden till varför den politiska spelplanen ser ut som den gör, och varför missnöjet är så stort, och antagligen kommer att fortsätta att växa.

Kort kommentar om träffsäkerheten

Novus är det institut som varit absolut mest träffsäkert i de senaste 5 valen.

Riksdagsval:

2006 1:a

2010 2:a

2014 2:a

EU-val:

2009 1:a

2014 1:a

Däremot kunde vi konstatera precis som de flesta andra att SD underskattades i valet 2014. Det var inte på grund av en skameffekt utan snarare en grupp vars misstro mot media även gällde oss undersökningsföretag. Man var rädd för att tala om att man röstade på SD då det kunde innebära att denna information kunde läcka ut i media, precis som det hänt kring Flashback och liknande. Med andra ord nådde vi ett åsiktsmässigt representativt urval, men andelen som inte ville uppge parti hade en stark överrepresentation av SD-sympatisörer. Det vi gör för att kompensera för denna misstro är att vi ställer ett antal kringliggande följdfrågor till de som är osäkra på partival, på så sätt får vi en grupp sannolika SD sympatisörer, vi kunde direkt efter valet se att denna metod kunde var effektiv för att korrigera för misstron som resulterade i att SD underskattades.

Självklart finns det ingen som helst risk att några personuppgifter åsikter som t.ex. partisympatier skulle kunna läcka ut till media eller till någon annan, inga personuppgifter sparas och kan därför inte heller läcka ut. Det vi är intresserade av är inte individens åsikter utan gruppens åsikter. Så misstron är inte befogad. Men det är samtidigt något vi tar på allvar och måste jobba med att återbygga förtroendet, dock påverkar det inte vad vi kan se vår träffsäkerhet på SD längre.

För frågor kring undersökningen kontakta Torbjörn Sjöström på Novus
Epost: torbjorn.sjostrom@novus.se